

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ**

**СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ**

*Сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015, IDT)*

**Кафедра менеджменту та публічного управління**

**ТЕОРІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ /**

**THEORY OF ORGANIZATION**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ**

|                  |                                        |                                  |
|------------------|----------------------------------------|----------------------------------|
| Ступінь освіти   | вищої «бакалавр» /                     | bachelor                         |
| Галузь знань     | D «Бізнес, адміністрування та право» / | Business, Administration and Law |
| Спеціальність    | D3 «Менеджмент» /                      | Management                       |
| Освітня програма | «Бізнес-адміністрування» /             | Business Administration          |

**Розробник:** Заюков Іван, доктор економічних наук, доцент.

Обговорено та схвалено:  
на засіданні кафедри менеджменту та публічного управління від  
03.03.2025 протокол № 04;  
на засіданні методичної комісії факультету економіки, менеджменту та  
права від 21.03.2025 протокол № 01.

**Рецензент:** Іванченко Галина, кандидат економічних наук, доцент.

Редактор: Фатєєва Т.  
Комп'ютерна верстка: Шуляк Н.

Підп. до друку 08.05.2025 р. Формат 60х84/16. Папір офсетний  
Друк ксероксний. Ум. друк. арк. 1,16.  
Обл.-вид. арк. 0,82. Тираж 2. Зам. № 127.

---

Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ ДТЕУ  
21000, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 25

## I. ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота здобувача є однією із важливих складових навчального процесу, яка безпосередньо впливає на глибину, неформальність та стійкість набутих знань і умінь.

Самостійна робота здобувачів – спланована, пізнавальна, організаційно і методично спрямована особиста діяльність без прямої допомоги викладача.

*Метою самостійної роботи здобувача (СРЗ)* є засвоєння в повному обсязі навчальної програми шляхом свідомого закріплення, поглиблення і систематизації набутих теоретичних знань, а також опанування навичок роботи з навчальною і науково-методичною літературою, вміння вільно орієнтуватися в інформаційному просторі.

СРЗ є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом під час позааудиторної навчальної роботи і його творчого застосування в майбутній професійній діяльності.

*Завдання самостійної роботи здобувачів:*

- навчання здобувачів самостійно працювати з різними джерелами інформації;
- творче сприйняття і осмислення навчального матеріалу;
- формування навичок щоденної навчальної самостійної роботи.

*Основними функціями самостійної роботи здобувачів є:*

- 1) пізнавальна – визначається засвоєнням студентом систематизованих знань з освітніх компонент, формування вмінь і навиків, самостійного їх оновлення і творчого застосування;
- 2) прогностична – спрямована на формування у студентів вмінь вчасно передбачати й оцінювати як можливий результат, так і саме виконання завдання;
- 3) корегуюча – визначається вмінням вчасно корегувати свою діяльність;
- 4) виховна – спрямована на формування самостійності як риси характеру.

Розрізняють види (самостійна робота, яка забезпечує підготовку до аудиторних занять, поточного і семестрового контролю знань; пошуково-аналітична робота; науково-дослідна робота; практика на підприємствах та в організаціях, участь в тренінгах) та форми (самостійне опрацювання або вивчення теоретичного матеріалу; виконання домашніх завдань; підготовка до контрольних робіт, тестів та інших форм поточного контролю; письмове оформлення звітів з лабораторних робіт; підготовка до модульних та семестрових контролів; підготовка рефератів тощо) самостійної роботи здобувача.

У здобувачів повинні бути сформовані такі узагальнені *уміння*:

- уміння самоконтролю за ходом вирішення пізнавального завдання;
- уміння організувати режим дня.

Самостійна робота – це діяльність, яка повинна формувати творчу особистість, сприяти виробленню таких умінь, як:

- виділення проблеми;
- висунення гіпотези, знаходження і здійснення способу її перевірки;
- збір даних, вибір або самостійна розробка методики їх обробки;
- аналіз даних, формування висновків;
- бачення можливості використання одержаних результатів.

Самостійна робота з освітньої компоненти «Теорія організації» передбачена навчальним планом підготовки здобувачів освітнього рівня «бакалавр» освітньої програми «Бізнес-адміністрування».

Структура самостійної роботи здобувачів в межах вивчення освітньої компоненти «Теорія організації» спрямована на досягнення поставленої мети через виконання завдань, а саме:

- самостійне опрацювання теоретичного матеріалу;
- підготовка до практичних занять;
- підготовка до екзамену;
- виконання індивідуальних завдань;
- робота в системі управління навчанням «Moodle».

## II. ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА В КРЕДИТАХ ТА ЙОГО РОЗПОДІЛ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН)

| Теми                                                                          | Кількість годин |        |           |     | Форми контролю       | Бальна оцінка |
|-------------------------------------------------------------------------------|-----------------|--------|-----------|-----|----------------------|---------------|
|                                                                               | всього          | з них  |           |     |                      |               |
|                                                                               |                 | лекції | практичні | СРС |                      |               |
| Тема 1. Предмет, методологія, завдання теорії організації                     | 22              | 4      | 4         | 14  | В, РПЗ, УД, Т, РЗ    | 12            |
| Тема 2. Загальна характеристика організації                                   | 11              | 2      | 2         | 7   | РЗ, РМГ, Д, П, Т     | 6             |
| Тема 3. Організація як система                                                | 22              | 4      | 4         | 14  | В, РПЗ, УД, Т, РЗ    | 12            |
| Тема 4. Організація як процес                                                 | 11              | 2      | 2         | 7   | РЗ, РМГ, Д, П, Т     | 6             |
| Тема 5. Теоретичні засади організації як об'єкта управління                   | 22              | 4      | 4         | 14  | В, РПЗ, УД, Т, РЗ    | 12            |
| Тема 6. Організаційне проєктування                                            | 33              | 6      | 6         | 21  |                      | 18            |
| Тема 6.1. Теоретичні засади проєктування організації                          | 11              | 2      | 2         | 7   | В, РПЗ, УД, Т, РЗ    | 6             |
| Тема 6.2. Алгоритм організаційного проєктування                               | 11              | 2      | 2         | 7   | В, РПЗ, УД, Т, РЗ    | 6             |
| Тема 6.3. Організація проєктування та аналіз ефективності його реалізації     | 11              | 2      | 2         | 7   | В, РПЗ, УД, Т, РЗ    | 6             |
| Тема 7. Структура організації як чинник забезпечення її ефективності          | 11              | 2      | 2         | 7   | РЗ, РМГ, Д, П, Т     | 6             |
| Тема 8. Організаційна культура                                                | 11              | 2      | 2         | 7   | В, РПЗ, УД, Д, РЗ    | 6             |
| Тема 9. Інформаційно-аналітичні технології в організації                      | 11              | 2      | 2         | 7   | В, РПЗ, Т, УД, Д, РЗ | 6             |
| Тема 10. Ефективність діяльності організації: економічні та соціальні аспекти | 11              | 2      | 2         | 7   | В, РПЗ, Т, УД, Д, РЗ | 6             |
| Індивідуальне завдання                                                        | 15              |        |           | 15  | ІЗ                   | 10            |
| Всього                                                                        | 180/6           | 30     | 30        | 120 |                      | 100           |

### Умовні позначення:

В – відповідь на практичних заняттях – 1 бал;

РПЗ – розв'язання практичних завдань – 2 бали;

УД – участь у дискусії – 2 бали;

Т – тестування – 1 бал;

РЗ – розв'язування задач – 2 бали;

РМГ – робота в малих групах – 1 бал;

Д – доповідь – 2 бали;

П – презентація – 2 бали;

**ІЗ – індивідуальні завдання – 10 балів (курси на платформі Prometheus або на інших сервісах – 5 балів; участь у наукових заходах – 5 балів).**

### **ІІІ. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ КОНКРЕТНИХ ТЕМ**

#### **ТЕМА 1. ПРЕДМЕТ, МЕТОДОЛОГІЯ, ЗАВДАННЯ ТЕОРІЇ ОРГАНІЗАЦІЇ**

При вивченні теми необхідно звернути увагу на дослідження сутності організації, різноманітності визначення даного поняття та встановити взаємозв'язок між ними.

Сутність поняття «організація». Теорія організації як наука. Предмет науки «Теорія організації». Методологія, методи та основні завдання теорії організації. Етапи розвитку теорії організації.

Принципи організації. Теорії організації. Ф. Тейлор та наукові основи теорії організації. Принципи організації А. Файоля. Бюрократія М. Вебера. Е. Мейо та Хотторнський експеримент. Ч. Барнард та цілеспрямовані організації. Д. Макгрегор та теорія Х-У. А. Чандлер, Дж. Томпсон, П. Лоуренс. Дж. Лорш та дослідження впливу зовнішнього середовища на організацію. Р. Сайерт, Дж. Марч, Г. Саймон та модель «смітника».

Прагматика як частина загальної теорії організації. Генезис теорії організації. Місце теорії організації в системі наукових знань.

Потрібно вміти аналізувати наявність характеристик базових організаційних теорій в діяльності сучасних організацій; управляти розвитком організації на основі сучасних методів і передових наукових досягнень.

#### **Питання для самостійного вивчення**

1. Переваги та недоліки існуючих організаційних теорій.
2. Основні моделі організацій.
3. Причини та наслідки.

#### **Рекомендовані джерела:**

основні: 1, 2, 3, 4, 5, 6.

додаткові: 7, 8, 9, 10, 11, 12.

Інтернет-ресурси: 13, 14, 15.

#### **Перелік індивідуальних завдань**

##### ***Завдання 1.***

Схематично зобразити етапи розвитку теорії організації.

##### ***Завдання 2.***

Створити хмару тегів з основних понять опрацьовуваної теми за допомогою програмних інструментів Word Art, Word It Out тощо.

#### **Перелік питань для самоконтролю**

1. У чому полягає роль організації в розвитку суспільства?

2. Визначте місце теорії організації в системі наукових знань.
3. Назвіть об'єкт і предмет теорії організації.
4. Які методи пізнання використовує теорія організації? Коротко охарактеризуйте їх.
5. Які функції виконує теорія організації?
6. Назвіть основні етапи еволюції теорії організації. Яка між ними відмінність?
7. Назвіть основні напрями розвитку теорії організації. Які особливості властиві кожній науковій школі в розвитку теорії організації?

## **ТЕМА 2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОРГАНІЗАЦІЇ**

Хаос і невизначеність та організація. Основні підходи до визначення сутності організації. Генезис організації. Положення генезису організації. Природа організації. Властивості організації. Загальні властивості організації. Соціальні властивості організації. Синергетичні властивості організації. Риси організації.

При вивченні даної теми необхідно враховувати унікальність людини як елементу соціальної системи. Досліджується організація як соціальний елемент і соціальна спільність.

Необхідно опрацювати такі поняття: соціальна система, соціум, особистість, формальна організація, неформальна організація, соціальна система, індивідум, саморегуляція, регулятори.

### **Питання до самостійного вивчення**

1. Загальні властивості організації.
2. Соціальні властивості організації.
3. Синергетичні властивості організації.
4. Риси організації.

### **Рекомендовані джерела:**

основні: 1, 2, 3, 4, 5, 6.

додаткові: 7, 8, 9, 10, 11, 12.

Інтернет-ресурси: 13, 14, 15.

### **Перелік індивідуальних завдань**

#### **Завдання 1.**

Підготувати есе: Актуальні властивості сучасних організацій.

### **Перелік питань для самоконтролю**

1. Дайте визначення поняття «організація». Чому організацію називають універсальною?
2. Які підходи існують до розуміння організації?
3. Що таке генезис організації? Назвіть його основні положення.

4. Що є первинним: організація як система чи організація як процес?
5. Що таке властивості організації? Назвіть основні властивості організації.
6. Назвіть специфічні властивості організації.

### **ТЕМА 3. ОРГАНІЗАЦІЯ ЯК СИСТЕМА**

Поняття організаційної системи. Організація як відкрита система. Організація як елемент суспільної системи. Життєвий цикл організації. Організація як цілеспрямована система. Класифікація організацій. Види та типи організацій. Критерії групування організацій. Формальні та неформальні організації. Організаційна система та колектив організації.

#### **Питання до самостійного вивчення**

1. Формування системних уявлень: Платон, Аристотель, Кант, А.Сміт.
2. Аспекти організаційного порядку.
3. Типологія організацій.
4. Класифікація організацій за ознаками: класифікація за принципами управління; класифікація за функціональними ознаками; класифікація за ознакою реалізації суспільних функцій; класифікація за ознакою визначення цілі (ціннісно-орієнтовані організації; організації які формують власні цілі; цілескеровані організації; цілепридатні організації; паразитичні організації )

#### **Рекомендовані джерела:**

основні: 1, 2, 3, 4, 5, 6.  
додаткові: 7, 8, 9, 10, 11, 12.  
Інтернет-ресурси: 13, 14, 15.

#### **Перелік індивідуальних завдань**

##### ***Завдання 1.***

Узагальнити системні уявлення у таблицю із зазначенням літературного джерела з якого взято дану інформацію.

#### **Перелік питань для самоконтролю**

1. Що загального і чим відрізняються поняття «організація» і «система»?
2. У чому полягає сутність системного підходу до організації?
3. Визначите доцільність розгляду організації як системи.
4. Якими системними властивостями володіє організація?
5. Що таке життєвий цикл організації. Назвіть стадії життєвого циклу організації.
6. Що розуміється під соціальною системою? Назвіть її основні структурні елементи.
7. Охарактеризуйте рівні соціальних систем.
8. Дайте визначення організації як соціальної системи. Що таке соціальна організація?

## ТЕМА 4. ОРГАНІЗАЦІЯ ЯК ПРОЦЕС

Статика та динаміка організаційних систем. Динамічна організація. Порівняльний аналіз принципів дії статичних та динамічних організацій. Стагнація організації. Критерії визначення складових процесу організації.

Організація як система процесів. Види процесів в організації. Основні процеси в організації. Допоміжні процеси в організації. Управлінські процеси в організації. Схема взаємозв'язку процесів в організації. Розвиток інноваційних бізнес-процесів в організаціях.

При вивченні даної теми особливий акцент робиться на дослідження організаційної діяльності в конкретній організації. Ознайомитись з принципами управління, вивчити шляхи оптимізації управління. Розглянути різноманітні системи управління : активні й такі що самі настроюються, навчитися розрізняти їх.

### Питання до самостійного вивчення

1. Альтернативні парадигми організаційного процесу
2. Кібернетичний підхід до управління організацією.
3. Оптимізація управління.

### Рекомендовані джерела:

основні: 1, 2, 3, 4, 5, 6.

додаткові: 7, 8, 9, 10, 11, 12.

Інтернет-ресурси: 13, 14, 15.

### Перелік індивідуальних завдань

#### *Завдання 1.*

Дослідити методи управління в декількох організаціях, визначити сильні та слабкі сторони, розробити пропозицію по усуненню проблемних питань та визначити шляхи їх оптимізації.

### Перелік питань для самоконтролю

1. Дайте визначення статичного та динамічного стану організації?
2. Назвіть принципи статичного стану організації.
3. Охарактеризуйте принципи динамічного стану організації?
4. Чим характеризується статичний режим роботи організації? У яких випадках організацію можна розглядати як статичну?
5. Що відбувається в період стагнації?
6. Що таке динамічна організація?
7. Чим визначається динаміка розвитку організації?
8. Які пов'язані між собою поняття стійкості організації та її динаміки?
9. Назвіть та охарактеризуйте протиріччя соціальної організації.

10. Охарактеризуйте організацію як систему процесів.
11. Які процеси в організації носять інформаційний характер.
12. Наведіть приклади допоміжних процесів в організації.
13. Чи можуть управлінські процеси в організації бути основними.

## **ТЕМА 5. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ЯК ОБ'ЄКТА УПРАВЛІННЯ**

Організація як керована система. Принципи організації як об'єкта управління. Принцип обґрунтованості організації. Принцип цілеспрямованості організації. Принцип моделювання організації. Система управління організацією. Види аналізу систем управління організацією. Ціль, предмет і методи науки про управління організацією. Завдання управління сучасною соціальною організацією. Технології управління організацією.

### **Питання до самостійного вивчення**

1. Співвідношення понять «організація» та «управління».
2. Головні процеси організації.
3. Структура організації, її головні елементи та взаємозв'язки.
4. Система управління організацією.

### **Рекомендовані джерела:**

основні: 1, 2, 3, 4, 5, 6.

додаткові: 7, 8, 9, 10, 11, 12.

Інтернет-ресурси: 13, 14, 15.

### **Перелік індивідуальних завдань**

#### ***Завдання 1.***

На прикладі конкретного підприємства охарактеризуйте організацію як систему процесів. Які процеси в організації носять інформаційний характер. Наведіть приклади допоміжних процесів в організації. Чи можуть управлінські процеси в організації бути основними.

### **Перелік питань для самоконтролю**

1. Охарактеризуйте співвідношення понять «організація» та «управління».
2. Яку роль відіграє управління всередині організації?
3. Чи необхідно управляти процесом взаємодії організації із зовнішнім оточенням?
4. Охарактеризуйте процес здійснення управління організацією.
5. Що таке система управління організацією? Назвіть її елементи.
6. Які елементи в організації є об'єктом управлінської діяльності?
7. Хто є суб'єктом управлінської діяльності та які ролі він виконує в організації?

8. Назвіть принципи, що характеризують організацію як керовану систему.

9. Що таке менеджмент організації? Назвіть елементи його спеціального економічного інструментарію.

## **ТЕМА 6. ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ПРОЄКТУВАННЯ**

Поняття проектування. Сутність проектування організації. Характер проекту організації. Методи організаційного проектування. Оригінальне проектування організації. Типове проектування організації. Автоматизоване проектування організації. Універсальні погляди на проект організації. Бюрократична модель організації. Бєхавіоральна модель організації.

Методологія проектування організаційних форм управління. Основні принципи проектування організаційних форм управління. Технологія проектування організаційних форм управління.

При вивченні даної теми необхідно визначити поняття організаційної форми управління та організаційної структури організації, дослідити етапи організаційного проектування визначити переваги та недоліки. Ознайомитись з концептуальними підходами до проектування організаційних форм управління. При вивченні теми необхідно дослідити методику розрахунку основних показників ефективності організаційних форм управління, вміти застосувати розрахунок цих показників на практиці та сформулювати висновки.

### **Питання до самостійного вивчення**

1. Переваги та недоліки адаптивних організаційних форм управління.
2. Концептуальні підходи до проектування організаційних форм управління.
3. Методика розрахунку основних коефіцієнтів: ефективності ОФУ; ланковості; територіальної концентрації; дублювання функцій; надійності системи управління; централізації (децентралізації) функцій; ефективності використання інформації.
4. Криза парадигми традиційного менеджменту. Перспективи розвитку організаційних перетворень.

### **Рекомендовані джерела:**

основні: 1, 2, 3, 4, 5, 6.

додаткові: 7, 8, 9, 10, 11, 12.

Інтернет-ресурси: 13, 14, 15.

### **Перелік індивідуальних завдань**

#### ***Завдання 1.***

Розробити організаційну структуру організації відомого підприємства/ організації/ установи.

### **Перелік питань для самоконтролю**

1. Що таке організаційне проектування? Охарактеризуйте існуючі підходи до розуміння його сутності.
2. Назвіть принципи, на яких повинен базуватись процес організаційного проектування.
3. У чому полягає системний підхід до організаційного проектування?
4. Що таке організування?
5. У чому полягає сутність механістичного підходу до проектування організаційних структур? Перерахуйте умови його ефективного застосування.
6. У чому полягає сутність органічного підходу до проектування організаційних структур? Назвіть умови його ефективного застосування.

### **ТЕМА 7. СТРУКТУРА ОРГАНІЗАЦІЇ ЯК ЧИННИК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЇЇ ЕФЕКТИВНОСТІ**

Поняття організаційної структури. Поняття організаційної схеми. Види організаційних структур. Формальна організаційна структура. Неформальна організаційна структура. Елементи структури організації. Зв'язки в організації: горизонтальні, вертикальні, лінійні, функціональні. Підходи до формування організаційної структури. Фактори, що обумовлюють тип організаційної структури.

Класичні концепції організаційних структур. Складність організації. Формалізація організації. Централізація та децентралізація в організації. Критерії рівня централізації чи децентралізації в організації. Абсолютна централізація в організації. Абсолютна децентралізація в організації. Чинники, що впливають на прийняття управлінських рішень про децентралізацію в організації: зовнішні та внутрішні. Оцінка організаційної структури. Показники оцінки організованості структури організації. Організаційна структура та ефективність організації.

#### **Питання до самостійного вивчення**

1. Структура організації та принципи її побудови
2. Види організаційної структури
2. Неформальні групи, лідери, відносини в організації
3. Компоненти структури організації
4. Горизонтальні, вертикальні, лінійні та функціональні зв'язки
5. Концепції організаційних структур

#### **Рекомендовані джерела:**

основні: 1, 2, 3, 4, 5, 6.

додаткові: 7, 8, 9, 10, 11, 12.

Інтернет-ресурси: 13, 14, 15.

## **Перелік індивідуальних завдань**

### **Завдання 1.**

Побудувати структурно-логічну схему управління на прикладі конкретного підприємства/організації. Дослідити питання формування та особливостей функціонування неформальних груп, лідерів та відносин в організації.

### **Перелік питань для самоконтролю**

1. Дайте визначення поняття структури організації та охарактеризуйте принципи її побудови.
2. З яких елементів складається організаційна схема організації?
3. Що таке формальна та неформальна організаційна структура? Наведіть приклади неформальних організаційних структур.
4. Назвіть елементи структури та зв'язки в організації. Яка роль стратегічного центру в організації?
5. Охарактеризуйте концепції організаційних структур. Чим відрізняються класична та сучасні концепції організаційних структур?
6. Дайте характеристику концепції побудови структури організації, яка базується на теорії диференціації та інтеграції Лоуренса-Лорша.
7. Назвіть підходи до формування організаційної структури.
8. Охарактеризуйте просту структурну форму організації.
9. Що таке механістична бюрократія? Назвіть її основні риси. Чим вона відрізняється від професійної бюрократії?
10. Назвіть особливості адхократичного дизайну.
11. Які існують нові підходи до побудови організації?
12. Дайте характеристику проектної структури організації.
13. Що таке мережева структура організації? Чим відрізняється від неї віртуальна організація?
14. Назвіть характеристики організаційної структури.
15. Що таке складність організаційної структури?
16. Назвіть переваги та недоліки централізованого та децентралізованого типів організаційної структури.

## **ТЕМА 8. ОРГАНІЗАЦІЙНА КУЛЬТУРА**

Організаційної культури. Принципи побудови організаційної культури. Концепція організаційної культури. Адаптація організації до вимог зовнішнього середовища. Соціальні цінності організації.

Система організаційних комунікацій. Роль та місце лідера в організації. Корпоративний імідж організації. Організаційна культура та організаційна поведінка.

Організаційна культура та ефективність організації. Типи організаційної культури. Перехід до нової концепції організаційної культури. Сучасна українська організаційна культура: джерела та основний зміст.

При вивченні даної теми необхідно ознайомитись з концептуальними підходами до формування організаційної культури. Проаналізувати типи культури за ознакою конкуруючих цінностей визначити їх основні характеристики.

### **Питання до самостійного вивчення**

1. Моделі організаційної культури.
2. Характеристика типів культури за ознакою конкуруючих цінностей: кланова, ієрархічна (бюрократична), ринкова та адхократична культури.
3. Сучасна українська організаційна культура: джерела та основний зміст.

### **Рекомендовані джерела:**

основні: 1, 2, 3, 4, 5, 6.  
додаткові: 7, 8, 9, 10, 11, 12.  
Інтернет-ресурси: 13, 14, 15.

### **Перелік індивідуальних завдань**

#### ***Завдання 1.***

Проаналізувати організаційну культуру конкретного підприємства/організації.

#### ***Завдання 2.***

Здійснити оцінювання типу культури декількох продуктивних супермаркетів міста.

### **Перелік питань для самоконтролю**

1. Що таке організаційна культура?
2. Перерахуйте структурні елементи організаційної культури та розкрийте їх зміст.
3. Охарактеризуйте рівні організаційної культури.
4. Розкрийте зміст основних властивостей організаційної культури. Що таке неформальність організаційної культури?
5. Назвіть суб'єктивні та об'єктивні елементи організаційної культури.
6. Які функції виконує організаційна культура стосовно внутрішнього та зовнішнього середовища організації?
7. Охарактеризуйте адаптивну функцію організаційної культури.
8. Яким чином можна класифікувати організаційну культуру?
9. Назвіть риси сильної та слабкої організаційних культур.
10. Чому, на Вашу думку, культура ставлення до жінок є важливим елементом організаційної культури?
11. Охарактеризуйте методи підтримки культури організації.
12. Які існують методи зміни організаційної культури? Чому культура організації з часом змінюється?

## **ТЕМА 9. ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОРГАНІЗАЦІЇ**

Інформація в організації як чинник забезпечення її ефективності. Класифікація інформації в організації. Основні вимоги до інформації. Завдання інформаційного забезпечення організації. Поняття інформаційних технологій. Вплив інформаційних технологій на організацію. Сфери інформатизації в організації.

Проектування використання інформаційних технологій. Бази та банки даних і організації. Проектування інформаційної інфраструктури. Комунікації в організації. Система автоматизованого управління організацією. Інформаційні процеси в організації. Методи та засоби інформаційного моделювання процесів та систем в організації.

### **Питання до самостійного вивчення**

1. Інформація в організації.
2. Джерела управлінської інформації, її вартість.
3. Технології інформаційної діяльності в організації.
4. Еволюція апарату управління з позиції інформаційного забезпечення.
5. Аналітичні методи отримання інформації.
6. Інформаційне забезпечення управлінської діяльності.
8. Інформаційні технології в організації.
9. Інтернет як інноваційний засіб реалізації інформаційних технологій.
10. Інформаційна система організації.

### **Рекомендовані джерела:**

основні: 1, 2, 3, 4, 5, 6.

додаткові: 7, 8, 9, 10, 11, 12.

Інтернет-ресурси: 13, 14, 15.

### **Перелік індивідуальних завдань**

#### ***Завдання 1.***

Підготувати есе на тему «Сучасні інструментальні інформаційні технології».

#### ***Завдання 2.***

Досліди інформаційні технології добре відомої Вам організації/ підприємства.

### **Перелік питань для самоконтролю**

1. Охарактеризуйте інформацію в організації як чинник забезпечення її ефективності.
2. Що таке управлінська інформація?
3. Охарактеризуйте технології інформаційної діяльності в організації.

4. Назвіть основні етапи еволюції технологій інформаційної діяльності в організації.
5. Назвіть основні риси «електронного офісу».
6. Які існують аналітичні методи отримання інформації?
7. Як класифікуються інформаційні технології в організації?
8. Дайте визначення інформаційної системи організації. Назвіть підсистеми інформаційної системи організації.
9. Які особливості побудови інформаційних систем організації на основі застосування мережових технологій?
10. Розкрийте необхідність використання інформаційних технологій в організаційній культурі.
12. Охарактеризуйте найбільш поширені види інформаційних технологій, що використовуються при сильній організаційній культурі.

## **ТЕМА 10. ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ: ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ**

Види ефекту діяльності організації. Потенційний і фактичний ефект діяльності організації. Ефект і ефективність діяльності організації. Поняття ефективності діяльності організації. Модель ефективності діяльності організації. Фактори ефективності організації. Загальна економічна ефективність організації. Науково-технічна ефективність. Соціальна ефективність організації. Екологічна ефективність організації. Ефективність затрат на функціонування та розвиток організації. Завдання підвищення ефективності діяльності організації. Економічна ефективність діяльності організації.

Конкурентоздатність організації. Сутність та фактори конкурентоспроможності організації. Конкурентний стан організації. Соціальна ефективність діяльності організації. Суспільна відповідальність і організація. Межі суспільною відповідальністю. Система показників ефективності діяльності організації. Вимоги до показників ефективності діяльності організації. Організація аналізу та оцінки ефективності діяльності організації. Цілі аналізу ефективності діяльності організації. Принципи аналізу ефективності діяльності організації. Методи аналізу ефективності діяльності організації. Етапи аналізу ефективності діяльності організації. Критерії успішності діяльності організації.

### **Питання до самостійного вивчення**

1. Види ефекту діяльності організації.
2. Поняття ефективності діяльності організації.
3. Економічна ефективність діяльності організації.
4. Соціальна ефективність діяльності організації.
5. Система показників ефективності діяльності організації.

**Рекомендовані джерела:**

основні: 1, 2, 3, 4, 5, 6.

додаткові: 7, 8, 9, 10, 11, 12.

Інтернет-ресурси: 13, 14, 15.

**Перелік індивідуальних завдань*****Завдання 1.***

Дослідити особливості організації аналізу та оцінки ефективності діяльності організації.

**Перелік питань для самоконтролю**

1. Дайте визначення поняття ефективності діяльності організації.
2. Коли організацію можна назвати ефективною?
3. Охарактеризуйте модель ефективності діяльності організації.
4. Чи може економічно ефективна організація бути соціально ефективною?
5. Які чинники визначають ефективність організації?
6. Назвіть критерії організаційної ефективності та види ефектів.
7. Охарактеризуйте алгоритм оцінки ефективності діяльності організації.
8. Дайте характеристику методики оцінки ефективності організаційних систем.
9. Охарактеризуйте критерії оцінки ефективності організаційних систем.
10. Які показники можуть використовуватися при оцінці ефективності організаційної структури?

#### **IV. ПЕРЕЛІК ФОРМ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНКА ЇХ У БАЛАХ (КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ)**

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти з освітнього компонента «Теорія організації» здійснюється на основі поточного і підсумкового контролю знань.

Поточна навчальна робота включає аудиторну (практичні заняття) та самостійну.

За кожне практичне заняття здобувач може отримати 4 бали ( $20 \text{ занять} \times 4 \text{ бали} + 1 \text{ заняття} \times 5 \text{ балів} = 85 \text{ балів}$ ).

На практичному занятті оцінюється:

опрацювання теоретичних джерел з тем, підготовка до практичного заняття;

усі відповіді здобувача вищої освіти;

повнота і правильність виконання практичного заняття;

участь в обговоренні результатів виконання практичного заняття;

формулювання висновків, їх повнота і обґрунтованість.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти з освітнього компонента «Теорія організації» оцінюється у 15 балів.

Зокрема, сюди входять такі види робіт:

— виконання індивідуальних завдань – курси на платформі Prometheus, «Coersera» або на інших сервісах – 5 балів;

— виконання індивідуальних завдань – участь у наукових заходах – 10 балів.

**Перелік умовних позначень форм контролю та оцінка їх у балах:**

В – відповідь на практичних заняттях – 1 бал.

РПЗ – розв’язання практичних завдань – 2 бали.

УД – участь у дискусії – 2 бали.

Т – тестування – 1 бал.

РЗ – розв’язування задач – 2 бали.

РМГ – робота в малих групах – 1 бал.

Д – доповідь – 2 бали.

П – презентація – 2 бали.

ІЗ – індивідуальне завдання – 15 балів (курси на платформі «Prometheus», «Coersera» або на інших сервісах – 5 балів; участь у наукових заходах – 10 балів).

**Загальна сума за поточну навчальну роботу (аудиторну та самостійну) за семестр – 100 балів.**

Результати самостійної роботи здаються здобувачами вищої освіти поетапно протягом семестру відповідно до вивченого матеріалу згідно тематичного плану.

Підсумковий контроль — екзамен. До екзамену допускаються всі здобувачі, які набрали за результатами поточної роботи протягом семестру 60 балів.

Результат підсумкового контролю (екзамен) з освітнього компонента «Теорія організації» для здобувачів очної форми навчання визначається як середньоарифметична сума балів поточної роботи та екзамену.

Кращим здобувачам, які повністю виконали програму з освітнього компонента, виявили активність в науково-дослідній роботі за відповідною тематикою, стали призерами студентських олімпіад, виступали на конференціях та за результатами поточної роботи набрали 90 і більше балів, науково-педагогічний працівник має право виставити результат екзамену без опитування (при усному екзамені) чи виконання екзаменаційного завдання (при письмовому екзамені).

## V. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

### Основні

1. Свидрук І.І., Миронов Ю.Б., Кундицький О.О. Теорія організації : підручник. Львів : Новий Світ-2000, 2025. 176 с.
2. Петрович Й.М., Галаз Л.В., Процак К.В. Теорія організації : підручник / за заг. ред. Й.М. Петровича. 2-ге вид., стер. Львів : Магнолія 2006, 2021. 336 с. (Вища освіта в Україні).
3. Свидрук І.І., Миронов Ю.Б., Кундицький О.О. Теорія організації : підручник. Львів : Новий Світ-2000, 2020. 175 с. (Вища освіта в Україні).
4. Білявська Ю.В., Микитенко Н.В. Теорія організації : підручник. Київ : КНТЕУ, 2019. 424 с.
5. Монастирський Г.Л. Теорія організації : підручник. Тернопіль : ТНЕУ, 2019. 287 с.
6. Терещенко Т.В. Теорія організації: навч. посіб. Хмельницький: Хмельниц. ун-т упр. та права. 2018. 335 с.

### Додаткові

7. Заюков І.В. Короткострокові кредити банків як фактор впливу на рентабельність підприємств. *Економіка і організація управління*, 2024, 203–215. DOI: <https://doi.org/10.31558/2307-2318.2024.2.19>.
8. Заюков І.В. Вплив запасів на фінансові результати підприємств України. *Економіка і організація управління*, 2024, 19–29. DOI: <https://doi.org/10.31558/2307-2318.2024.1.2>.
9. Zayukov, I.V., Makhnachova, N.M., Ivanchenko, H.V., Semeniuk, I.Y. Ukraine labour potential modelling based on using the theory of unclear logic. *Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu*, 2023, (3), P. 177–183. <https://doi.org/10.33271/nvngu/2023-3/177>.
10. Babchynska O., Posvalyuk O., Novak I., Zayukov I. Tactics and strategy as fundamental fundamentals of the enterprise. *Theoretical Foundations in Economics and Management: collective monograph* / Toporkova O., Lytovchenk O., etc. International Science Group. Boston : Primedia eLaunch, 2022. 872 p. DOI – 10.46299/ISG.2022.MONO.ECON.2.
11. Zayukov I.V. Assessment of potential economic losses of human resources through military action in eastern Ukraine. *The Russian-Ukrainian war (2014–2022): historical, political, cultural-educational, religious, economic, and legal aspects* : Scientific monograph. Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 2022. 1436 p.
12. Сазонова С.В., Кушик Б.С. Формування іміджу компанії. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2020. № 2. С. 31–34.

### Інтернет-ресурси

13. Сайт Вінницького торговельно-економічного інституту. Репозиторій ВТЕІ. 2025. URL: <https://ir.vtei.edu.ua/about.php?lang=uk>.
14. Сайт Вінницького торговельно-економічного інституту. Структура. Бібліотека. Електронний каталог. 2025. URL: <http://lib.vtei.edu.ua/index.php/elektronnyi-kataloh>.
15. Сайт Вінницького торговельно-економічного інституту. Електронний університет SEL. 2025. URL: <https://sel.vtei.edu.ua/>.